

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Dispvatio LXXVII. De viâ & custodiâ Angelorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO LXXVII.

De viâ & custodiâ Angelorum.

SECTIO PRIMA.

Qualis fuerit Angelorum via.

I. Prima sententia est, Angelorum viam duobus instantibus constituisse.

Tomittam opinionem suprâ relata, quam secutus est Ludovicus Vives, Angelos scilicet creatos fuisse in gloriâ, & consequenter Sanctos Angelos nullam reipsâ habuisse viam, sed ad summum ratione, & secundum prioritatem quamdam naturâ, si beatitudinem tunc per merita obtinuisse dicantur; hoc inquam ut omittam, volunt aliqui duobus instantibus perfectam fuisse Angelorum viam: ita Cajetanus & Ferrara, diverso tamen modo: ille enim eos secundo etiam instanti meruisse, seu meritum continuasse affirmat, & simul præmium gloriæ accepisse: hic autem primo instanti omnes ait meruisse, in secundo tamen malos peccasse, & damnatos fuisse; bonos verò nil tunc quidem meruisse, sed cum impedimentum peccati non pofuerint, gloriam secundo illo instanti obtinuisse. Alii quatuor ponunt instantia seu moras: in primo instanti creatos aiunt fuisse Angelos in purâ natura: in secundo fuisse sanctificatos: in tertio meruisse: in quarto denique præmium gloriæ accepisse: sed hic modus jam rejectus est, dum ostendimus eos primò in gratiâ fuisse creatos.

Alii quatuor statunt instantia, quibus Angelorum via constituitur.

II. Hac instantia Angelica seu moras nostris instantibus in mensura non correspondent.

Multum in hac quaestione est de modo loquendi, & ut rectè percipiatur quid per moras hæc & instantia velint Auctores, diversis, uti fit, diversâ opinantibus. Imprimis itaque non sunt ita accipienda hæc instantia, aut moræ, ut nostri solummodo temporis instantibus respondeant, quasi intra ambitum trium nostrorum instantium, tota eorum via, merita, & præmiatio fuerint perfectâ, sed in toto hoc negotio meriti & demeriti in bonis ac malis, & damnationis horum, illorum glorificationis insumptus saltem fuit medius, ut vult Moneæus, imò ut aliqui volunt cum Tannero & Suarez hic lib. 7. cap. 21. sine, integer dies nostri temporis, ita ut intra ambitum primæ diei suæ creationis peccarint & damnati sint.

III. Non omnes peccare simul inceperunt, sed nonnulli aliorum suavis in peccatum sunt pertracti, omnes tamen simul fuerunt ad præmia & pœnas æternas adjudicati, expleto scilicet tempore, eorum viæ & agoni à Deo assignato: nec enim est cur quis, cum omnes simul creati sint, & non sit ratio aliqua mortis successivæ, ut inter homines contingit, non est inquam, cur quis eos non simul in termino fuisse existimet. Quantum verò hæc in re temporis intercesserit incertum; nec aliud ferè constat, quàm ante hominis tentationem eos fuisse damnatos, cum eam ab invidiâ diaboli provenisse testetur Scriptura Sapientie secundò, & contra Justinum & Irenæum communis est Sanctorum Patrum & Theologorum sententia; prius enim diabolus serpens fuit, quàm

hominem tentavit. Unde contrarium expressè habet S. Augustinus lib. 11. de Genesi ad literam cap. 16. & supponunt alii Patres, qui negant invidiam vel seductionem hominum fuisse primum peccatum dæmonum, sed jam aliud præcessisse. Nec ratio illa urget, qua contendunt nonnulli Angelos primis illis sex diebus non peccasse, quod nimirum in fine illorum dierum dicat Scriptura: *Vidit Deus cuncta que fecerat & erant valde bona*; hoc enim ad opera à Deo facta referendum est quoad perfectionem substantialem & physicam, non quoad moralem, & opera Angelorum: sed ut dixi nihil hic certi; magis tamen consentaneum est Patribus non fuisse eorum viam tam longam, sed intra breve tempus peccasse, & damnatos fuisse.

B. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

hominem tentavit. Unde contrarium expressè habet S. Augustinus lib. 11. de Genesi ad literam cap. 16. & supponunt alii Patres, qui negant invidiam vel seductionem hominum fuisse primum peccatum dæmonum, sed jam aliud præcessisse.

Nec ratio illa urget, qua contendunt nonnulli Angelos primis illis sex diebus non peccasse, quod nimirum in fine illorum dierum dicat Scriptura: *Vidit Deus cuncta que fecerat & erant valde bona*; hoc enim ad opera à Deo facta referendum est quoad perfectionem substantialem & physicam, non quoad moralem, & opera Angelorum: sed ut dixi nihil hic certi; magis tamen consentaneum est Patribus non fuisse eorum viam tam longam, sed intra breve tempus peccasse, & damnatos fuisse.

Quoad numerum verò instantium seu morarum, quibus utrorumque, tam bonorum quàm malorum cursus à primo creationis instanti usque ad terminum sit perfectus, non tam clarè distinguitur, cum non mensurentur, ut dixi, hæc moræ instantibus hostri temporis, sed per diversos, ut aiunt, actus Angelicos, seu varios eorum status. Non incongruè tamen explicari hoc totum potest tribus instantibus: & quidem de malis Angelis facilè declaratur; tres enim in iis status clarè cernimus, primum quando creati sunt in gratiâ, secundum quando peccarunt, tertium quando sunt ad pœnas damnati: & hi sunt tres status notabiliter diversi ac successione inter se postulantes, ut constat. Licet verò in secundâ morâ, seu statu multos diversos actus, & varia fortè peccata vel simul, vel successivè admiserint, omnia tamen integrant unum instans ex jam dictis, seu moram, & statum.

De Sanctis Angelis eodem modo procedit Suarez, Molina, & alii cum Scoto & Gabriele & quibusdam ex Antiquis, dicuntque primam eorum moram, seu instans, fuisse partem illam temporis, in qua omnes tam boni quàm mali erant in gratiâ, & meruerunt: tertiam moram bonorum, quando beatitudine tanquam præmio affecti sunt: secundam demum, in qua in bono & merito perseverabant.

At sanè, non video cur non possit quis cum fundamento asserere, viam bonorum Angelorum, prout distinguitur ab eorum glorificatione, solum fuisse unicum instans Angelicum; si enim sola perseverantia in bono constituat in iis diversum instans, ergo & perseverantia in malo constituet similiter diversum instans in malis, ergo mali habebunt tria instantia viæ, pro ut distinguitur à termino, si boni habuerint duo, quod tamen negant Auctores plerumque. Neque etiam sufficient ad distinctionem instantium in bonis diversi actus virtutum, sicut nec in malis diversa peccata, ut diximus. Quare Vasquez, Arrubal, Tannerus, & alii affirmant, unicum tantum fuisse instans Angelicum viæ in bonis Angelis; licet fuerint duo in malis.

IV. Volunt aliqui, sed non rectè, Angelos sex illis primis creationis mundi diebus non peccasse.

V. Tribus instantibus, seu moris Angelicis explicari potest eorum via meriti, & terminus.

Tras in malis Angelis status notabiliter diversi.

VI. Tras juxta nonnullos bonorum Angelorum status.

VII. Via & terminus bonorum Angelorum videntur duobus hujusmodi instantibus perfectâ.

Diversi actus virtutum in bonis Angelis non faciunt varia hujusmodi instantia.

SECTIO SECUNDA.

De Angelorum custodia.

I. **C**IRCA custodiam Angelorum imprimis fide certum est, Sanctos Angelos peculiariter ad curam de hominibus habendam esse deputatos, Angelis suis mandavit de te, &c. Psal. 90. v. II. Angelorum semper vident faciem Patris &c. Math. 18. v. 10. & Actorum 12. v. 15. de Petro dixerunt fideles, Angelus ejus est. Huic etiam veritati passim subscribunt Sancti Patres. Ex quibus constat Calvinum lib. 1. insti. cap. 14. q. 7. non minùs impiè quàm stolidè ridere hanc ab Ecclesiâ semper traditam de custodia Angelorum doctrinam.

II. Singuli ergo homines sibi deputatum à Deo habent tutelarem Angelum: utrum autem idem Angelus plurium hominum successivè curam gerat, incertum: affirmat Iustinus & Origenes, & tanquam probabile defendit Suarez lib. 6. cap. 17. num. 11. Circa tempus quo primò ei deputatur custos, S. Anselmus, Tertullianus, S. Bonaventura, Gabriel & alii, in quam etiam sententiam inclinare videtur Suarez citatus num. 18. asserunt unumquemque à primò conceptionis instanti Angelum sibi habere deputatum, distinctum ab Angelo matris: quod etiam docuerat S. Thomas in 2. disp. 11. q. 1. art. 3. ad 3. hic verò q. 113. art. 5. ad 3. ait usque ad nativitatem, cum adhuc proles sit quasi pars matris, eam non habere custodem Angelum ab Angelo Matris distinctum.

III. Nec cum lapsu naturæ nostræ additus est homini custos, sed in statu etiam innocentia primos nostros parentes hoc privilegio fuisse donatos docet S. Thomas citatus art. 4. ad 2. Angelum etiam custodem habuit Beatissima Virgo ut docet S. Bernardus epistolâ 77. ubi eum ait fuisse Archangelum Gabrielem. Christus verò, licet Angelum custodem ob summam dignitatem, potentiam, & scientiam non habuerit, multos tamen habuit administros, sibi que ad nutum in omnibus obtemperantes. Antisiodorensis vult Antichristum ob summam nequitiam & animi obstinationem Angelum non habiturum, sed contrarium cum S. Thoma & communi sententiâ tenendum.

Præter Angelos verò uniuscujusque in particulari custodia designatos, alii etiam deputantur, qui regnis, ecclesiis & communitatibus præfunt. Imò personas quasdam præcipuas, ut Apostolos, Prophetas, Pontifices, Reges, probabile est unum ex præcipuis, seu Archangelis habere tutelarem, ut jam ex Sancto Bernardo vidimus de Beatissima Virgine. Ut plurimum tamen Angeli ad hominum custodiam deputati, non sunt ex supremis Angelorum ordinibus; hi enim, ut communiter docent Theologi, non alio modo rebus, vel in generali vel particulari præfunt, quàm mediatè, seu Dei voluntatem circa ea quæ ad custodiam, & dispositionem rerum inferiorum pertinent, quoad opera miraculosa & extraordinaria, ac præter cõmunem cursum aliis intinendo. Angeli verò ad ordinarij hominum patrocinium designati, ex infimo tantum sunt ordine, seu Hierarchiâ.

Quoad patrocinij hujus hominibus ab Angelis præfuti actiones, certum apud omnes est, multa à Sanctis hæc custodibus in nos, etiam incogitantes, proficisci perpetuò beneficia: mala enim multa & tentationum occasiones avertunt, dæmonem coercerunt, ad bene operandum excitant, poenas subinde medicinales infligunt: Tandem si animæ, quarum curam gerunt, ab omni labe puræ ex hac vitâ decedant, & reatu poena, in cælum eas deducunt; sin verò aliqua adhuc restet poena exolucnda, ad Purgatorium, ibique crebrò eas visitant & solantur.

Eodem planè modo econtrariò procedit dæmon in curandâ hominum perditione, unde ut insinuat S. Thomas q. 114. art. 1. dæmon, qui æmulatur divinitatem, Angelos suos distribuit, qui variis regnis ac provinciis præfunt, in ordine ad omne genus mali perpetrandum. Insuper communiter receptum est apud Theologos, unicuique homini statim ab ortu, ut bonum Angelum à Deo, ita malum à Lucifero, aut alijs ejus ministris peculiariter deputari, qui eum ad malum pertrahat: ita Magister in 2. dist. 6. ubi eum alij sequuntur scholastici: tenet etiam Origenes homiliâ 35. in Lucam, S. Greg. Nissenus & alii. Imò Suarez ita hoc verum putat lib. 8. cap. 21. num. 31. ut nullam probabilem esse rationem dicat dubitandi, quin Lucifer singulis hominibus singulos malos Angelos designet, qui eos impugnent, omni que coatu ad peccata pertrahant, ac perducant.

DISPUTATIO LXXVIII.

De beatitudine & merito Angelorum.

PLVRIMA hac de re dicta sunt supra, cum de visione Dei, & infra à necessariò adjicienda erunt multa, saltem quæ generatim ad beatitudinem spectant, cum de beatitudine agemus. Hic ergo illa tantum proponam, quæ Angelis specialiter competunt, & eorum beatitudinem cum merito conjungam.